

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi E. E.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w S. w sprawie o sygn.
I ACa 596/20,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w S.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 9 kwietnia 2025 r.,

odrzuca skargę.

Marek Dobrowolski

Tomasz Przesławski

Adam Redzik

UZASADNIENIE

E.E. (dalej: „skarżący”), działając przez pełnomocnika profesjonalnego, pismem datowanym na 15 stycznia 2025 r. wniósł skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w S., sygn. I ACa 596/20, wnosząc o:

1. uznanie zaistnienia naruszenia prawa E. E. do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym przed Sądem Apelacyjnym w S. w sprawie o aktualnej sygnaturze akt I ACa 596/20 bez zbędnej zwłoki (stwierdzenia przewlekłości postępowania);
2. zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w S. – na rzecz skarżącego E. E. kwoty „20.000,00 zł (dwadzieścia tysięcy pięćset złotych)”;

3. zwrot skarżącemu kosztów poniesionych w związku z wniesieniem niniejszej skargi;
4. zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w S. na rzecz skarżącego sześciokrotności stawki minimalnej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym, tj. kwotę 1 440 zł (tysiąc czterysta czterdzieści złotych);
5. doręczenie ewentualnej odpowiedzi na skargę w celu zapoznania się z nią i odniesienia się do niej;
6. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy I ACa 596/20 Sądu Apelacyjnego w S. na fakt ich treści oraz braku wartości postępowania.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że sprawa ma charakter powszechny i nie jest zawila. Podniesiono, że pozew w przedmiotowej sprawie wniesiono w 2011 r.

Pismem z 24 lutego 2025 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w S. zgłosił swój udział w sprawie. Uczestnik wniósł o:

1. przekazanie sprawy I NSP 45/25 do rozpoznania Sądowi Najwyższemu – Izbie Cywilnej;
2. odrzucenie skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie I ACa 596/20, która zawisła przed Sądem Apelacyjnym w S.;
3. oddalenie skargi w razie braku uznania zasadności żądania z pkt. 2.

W uzasadnieniu, po pierwsze wskazano, że skarżący nie uczynił zadość wymogom formalnym, ograniczył się bowiem jedynie do samego wskazania, że od daty złożenia pozwu upłynęło 13 lat. Jak wskazano w odpowiedzi na skargę, skarżący „nie pokwapił się nawet o chociażby skrótowe wskazanie jakie to działania bądź zaniechania sądu rozpoznającego sprawę, w konsekwencji doprowadziły do podnoszonej zwłoki”.

Odnosząc się do wniosku o oddalenie skargi podniesiono, że mając na uwadze analizę akt postępowania przyjąć należy, że sprawa prowadzona jest bez zbędnej zwłoki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności odnieść się należy do wniosku o przekazanie sprawy do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Wniosek ten pozbawiony jest podstaw prawnych i jako taki podlega odrzuceniu.

Po pierwsze odnosząc się do treści uzasadnienia odpowiedzi na skargę wskazać należy, że procedura powołania Krajowej Rady Sądownictwa, a tym samym jej pozycji ustrojowej, była przedmiotem kontroli konstytucyjnej przeprowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny, którego orzeczenia w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Są nimi związane zatem wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, w tym także organy stosujące prawo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., I NWW 142/22). W efekcie kontroli konstytucyjnej, przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18, uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Nie można zapominać także, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2022 r., I NWW 130/21). Powołanie przez Prezydenta RP rozstrzyga w sposób definitywny kto jest sędzią (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2023 r., I NWW 191/21). Tak powołany sędzia jest prawidłowo umocowany do wykonywania czynności orzeczniczych.

Po drugie, w aktualnie obowiązującym porządku prawnym legitymację do rozstrzygania skarg dotyczących przewlekłości postępowania przed sądami powszechnymi i wojskowymi oraz Sądem Najwyższym posiada Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, co wynika w wyraźnego brzmienia art. 26 § 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622 ze zm.). Zaznaczyć należy, że każdy organ władzy publicznej obowiązany jest działać na podstawie i w granicach prawa, co wprost wynika z wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP zasady legalizmu. Jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny: „legalizmem działania organów władzy publicznej jest stan polegający na tym, że organy te są tworzone w drodze prawnej i działają na podstawie i w granicach prawa, które określa ich zadania i kompetencje oraz tryb

postępowania. Prowadzi to do wydawania rozstrzygnięć w przepisanej przez prawo formie, opartych na należytej podstawie prawnej i w zgodności z wiążącymi dany organ przepisami materialnymi” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 16 marca 2011 r., K 35/08, OTK-A 2011, nr 2, poz. 10).

Skarga E. E. wniesiona w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej także jako: „u.s.p.p.”). podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 u.s.p.p. skarga powinna zawierać:

1. żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy;
2. przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w uzasadnieniu skargi skarżący szczegółowo wskazać musi, w czym dopatruje się nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu jego sprawy, tj. w sposób precyzyjny przedstawić konkretne działania bądź zaniechania sądu rozpoznającego sprawę, które w konsekwencji doprowadziły do zwłoki (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 lutego 2025 r., I NSP 38/25; z 19 września 2022 r., I NSP 290/22; z 19 stycznia 2022 r., I NSP 264/21; z 10 czerwca 2020 r., I NSP 49/20; z 21 lutego 2007 r., III SPP 5/07; z 7 czerwca 2005 r., III SPP 103/05).

Wynika to z obowiązku skarżącego, aby precyzyjnie określić na czym polega przewlekłość postępowania, tzn. jakie konkretnie czynności procesowe zostały podjęte przez sąd wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle i na jakim etapie postępowania doszło do przewlekłości (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 lipca 2020 r., I NSP 93/20; z 1 marca 2022 r., I NSP 31/22).

Uszczegółowienie zarzutów powinno nastąpić w odniesieniu do etapu postępowania, którego dotyczy skarga na przewlekłość (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 lutego 2025 r., I NPS 499/24).

W konsekwencji, bez wskazania powyższych okoliczności sąd nie jest w stanie dokonać oceny czynności sądu w oparciu o kryteria wskazane w art. 2 ust. 2

u.s.p.p. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., I NSP 162/20; z 19 stycznia 2022 r., I NSP 264/21).

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy, przyjąć jednoznacznie należy, że oceniana w niniejszym postępowaniu skarga nie spełnia wymogu, o którym stanowi art. 6 pkt 2 u.s.p.p.

Skarga nie zawiera uzasadnienia odnoszącego się do żądania stwierdzenia przewlekłości przed Sądem Apelacyjnym w S.. W uzasadnieniu skargi nie zostały wymienione uchybienia ani wadliwości po stronie Sądu Apelacyjnego, które spowodowały naruszenie prawa skarżącego do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. W skardze poprzestano jedynie na ogólnych stwierdzeniach dotyczących przedmiotu postępowania wskazując, że sprawa ma charakter powszechny i nie jest zawiła. Podniesiono, że pozew w przedmiotowej sprawie wniesiono w 2011 r.

W konsekwencji wniesiona przez E. E. skarga na przewlekłość postępowania nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. i na podstawie art. 9 ust. 1 u.s.p.p. podlega odrzuceniu, bowiem skargę niespełniającą tych wymagań sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków.

Zdanie odrębne od postanowienia złożył SSN Adam Redzik.

Marek Dobrowolski Tomasz Przesławski Adam Redzik

Zdanie odrębne SSN Adam Redzika

Nie podzielam stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z 9 kwietnia 2025 r. w sprawie I NSP 45/25 i w jego uzasadnieniu.

W mojej ocenie skarga powinna zostać rozpoznana merytorycznie, gdyż w skardze wskazano – co prawda lakonicznie, ale jednak – kolejne etapy postępowania, akcentując łączny czas procedowania w sprawie – ponad 13 lat oraz fakt, że sprawa w Sądzie Apelacyjnym w S., po wyroku Sądu Najwyższego (II CSK 766/18), procedowana jest od grudnia 2020 r. (I ACa 569/20). Sąd Najwyższy miał

do dyspozycji akta postępowania w sprawie, a dość szczegółowy wykaz czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w S. przedstawił w swoim stanowisku z 24 lutego 2025 r. Prezes tego sądu (k. 18v-21).

MR

[r.g.]